

ตอนที่ ๔๕ เล่ม ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กันยายน ๒๔๕๐

พระราชบัญญัติ

ควบคุมการประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๔๕๐

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

รังสิต กรมขุนชัยนาทนเรนทร

พระยามานวราชเสวี

ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๔๕๐

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

ตอนที่ ๔๕ เล่ม ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กันยายน ๒๔๕๐

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการ
ประกอบโรคศิลปะ

พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอม ของรัฐสภา
จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
ควบคุมการประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๕๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งพระราช
บัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๓๗
ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติควบคุม
การประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๔๗
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตาม
พระราชบัญญัตินี้

ตอนที่ ๔๕ เล่ม ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กันยายน ๒๔๕๐

“ปริญญาหรือประกาศนียบัตร” หมายความว่า ปริญญาหรือประกาศนียบัตรที่ผู้รับได้เข้าฟังคำบรรยาย และเข้ารับกรฝึกหัดอบรม จบหลักสูตรที่สถานศึกษานั้นๆ

“โรคศัลปะ” หมายความว่า กิจการใดๆ อันกระทำโดยตรงต่อร่างกายของมนุษย์ในการบำบัดโรคซึ่งรวมตลอดถึงการตรวจโรคและป้องกันโรคในสาขาต่างๆ ดังต่อไปนี้

- (ก) เวชกรรม คือการบำบัดโรคด้วยยา ด้วยศัลยกรรม ด้วยแสงรัศมี ด้วยสุติกรรมหรือด้วยจิตวิเคราะห
- (ข) หันตกรรม คือการบำบัดโรคฟัน หรือการช่างฟัน
- (ค) เกสัชกรรม คือการปรุงหรือผสมยา หรือการประดิษฐ์วัตถุใดๆ ขึ้นเป็นยา
- (ง) การผดุงครรภ์
- (จ) การพยาบาล

“การประกอบโรคศัลปะแผนปัจจุบัน” หมายความว่า การประกอบโรคศัลปะ โดยอาศัยความรู้อันได้ศึกษาตามหลักวิทยาศาสตร์

ตอนที่ ๕๕ เล่ม ๖๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กันยายน ๒๔๕๐

“การประกอบโรคศิลปะแผนโบราณ” หมายความว่า
การประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยความรู้จากตำราหรือการ
เรียนสืบทอดกันมาอันมิใช่การศึกษาตามหลักวิทยาศาสตร์”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราช
บัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๕
ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุม
การประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๗๓
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการสาธารณสุข
รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้ง
พนักงานเจ้าหน้าที่และออกกฎกระทรวงเพื่อ

(๑) วางระเบียบข้อบังคับการประชุมของคณะกรรมการ
การควบคุมการประกอบโรคศิลปะ

(๒) วางระเบียบเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนและออกใ
อนุญาตสำหรับผู้ประกอบโรคศิลปะ

(๓) กำหนดข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบ
โรคศิลปะตามมาตรา ๑๗

ตอนที่ ๕๕ เล่ม ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กันยายน ๒๕๕๐

(๔) กำหนดมรรยาท แห่งวิชาชีพของผู้ประกอบโรค
ศัลปะตามมาตรา ๑๘

(๕) กำหนดให้แจ้งความต่อคณะกรรมการควบคุม
การประกอบโรคศัลปะ เมื่อผู้ประกอบโรคศัลปะย้ายที่อยู่
หรือตาย

(๖) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ซึ่งต้องไม่เกินอัตรา
ดังต่อไปนี้

๑. ค่าขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาต
ประกอบโรคศัลปะ ๕๐ บาท
๒. ค่าแก้ไขหรือเพิ่มเติมอภิไชยครั้งละ ๑๐ บาท
๓. ค่าหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน
ผู้ประกอบโรคศัลปะ ละฉบับละ ๒๐ บาท
๔. ค่าสอบความรู้ ครั้งละ ๕๐ บาท
๕. ค่าหนังสืออนุมัติให้แสดงว่าเป็น
ผู้มีความรู้ ความชำนาญโดยเฉพาะ
ในการประกอบโรคศัลปะอย่างหนึ่ง
อย่างใด ละฉบับละ ๕๐ บาท
๖. ค่าใบแทนใบอนุญาต ละฉบับละ ๑๐ บาท

ตอนที่ ๕ เล่ม ๖๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กันยายน ๒๕๕๐

(๓) กำหนดระเบียบการ อย่างอื่นเพื่อปฏิบัติกรให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๕๓๕

“มาตรา ๕ ทวิ ให้เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยเฉพาะมีอำนาจให้ผู้ประกอบโรคศิลปะ หรือผู้ที่เหตุผลการเชื่อว่าเป็น ผู้ประกอบโรคศิลปะแสดงใบอนุญาตเพื่อให้ตรวจและเพื่อการนี้ให้มอำนาจเข้าไปในสถานที่ ของ ผู้นั้นได้ในระหว่างอาทิตย์ขึ้นและอาทิตย์ตก

ถ้าปรากฏว่าผู้ใดประกอบโรคศิลปะ โดยไม่ได้รับ ใบอนุญาตหรือใบอนุญาตที่แสดงไม่ใช่ของแท้ หรือมีเหตุน่าสงสัยว่าเป็นของผู้อื่น ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะหาหลักฐานในการกระทำผิดฐานประกอบโรคศิลปะ โดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายและในกรณีเช่นนั้น ให้เจ้าพนักงาน

ตอนที่ ๔๕ เล่ม ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กันยายน ๒๔๕๐

มีอำนาจที่จะยึดเอกสารหรือ สิ่งของที่อาจใช้เป็นหลักฐานใน
การดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลมในกรณี
ที่ปรากฏจากการตรวจใบอนุญาตว่า ผู้ประกอบโรคศิลปะ
นั้นปฏิบัติเกินข้อจำกัดหรือ ผิดเงื่อนไขในการ ประกอบโรค
ศิลปะตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ แห่งพระราช
บัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๕
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ ให้มีกรรมการชั้นคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะ
กรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะ” ประกอบด้วย
ปลัดกระทรวงการสาธารณสุขเป็นประธาน เจ้าหน้าที่แห่ง
กระทรวงการสาธารณสุขสองคน กระทรวงกลาโหมสอง
คน และมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์วิทยาลัยละ ๒ คน กับ
ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเวชกรรม ทันตกรรม เภสัชช
กรรม การพยาบาล การผดุงครรภ์ สี่คนละสองคน และ
ผู้ประกอบโรคศิลปะแผนโบราณสองคน ซึ่งปลัดกระทรวง
เป็นผู้เสนอให้รัฐมนตรีแต่งตั้งขึ้นเป็นกรรมการ

ตอนที่ ๔๕ เล่ม ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กันยายน ๒๔๕๐

ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นรอง
ประธาน

บรรดากรรมการดังกล่าวในวรรคต้นนอกจากปลัด
กระทรวงการสาธารณสุขผู้เป็นประธาน ต้องเป็นผู้ประกอบ
โรคศิลปะตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ดำรงตำแหน่งคราว
หนึ่งเป็นเวลาสองปี และอาจแต่งตั้งซ้ำอีกก็ได้ แต่ไม่ให้
เกินกว่าสองครั้งติด ๆ กัน

ถ้าตำแหน่งกรรมการใดว่างลง นอกจากถึงคราวออก
ตามวาระ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการขึ้นแทนในตำแหน่ง
ของกรรมการนั้น กรรมการที่แต่งตั้งขึ้นแทนนั้นให้อยู่ใน
ตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่คณะกรรมการต้องออกตามวาระให้คณะ
กรรมการที่ออกนั้นดำเนินงานต่อไปจนกว่ารัฐมนตรีจะได้
แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่แทน”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราช
บัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๕
ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติควบคุม

ตอนที่ ๔๕ เล่ม ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กันยายน ๒๔๕๐

คณะกรรมการประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๘๓
และให้ใช้ความต่อไปน้แทน

“มาตรา ๑๕ ความรู้ในวิชาชีพของผู้มีสิทธิขึ้นทะเบียน
และรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะได้นั้น คือ

(๑) สำหรับผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้นหนึ่ง

(ก) มีปริญญาหรือประกาศนียบัตรสำหรับสาขา
นั้น ๆ จากสถานศึกษาในประเทศไทยที่คณะกรรมการควบคุม
การประกอบโรคศิลปะรับรอง แต่คณะกรรมการควบคุม
การประกอบโรคศิลปะอาจสอบความรู้ก่อนก็ได้ หรือ

(ข) มีปริญญาหรือประกาศนียบัตรจากสถานศึกษา
ในต่างประเทศและได้รับอนุญาตให้ประกอบโรคศิลปะใน
ประเทศที่ตนได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตร ทั้งคณะ
กรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะได้สอบความรู้เป็น
ที่พอใจแล้ว และถ้าบุคคลเช่นนี้มีสัญชาติเป็นไทย ก็ไม่ต้อง
เป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบโรคศิลปะในประเทศที่ผู้นั้น
ได้รับการศึกษา

ตอนที่ ๔๕ เล่ม ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กันยายน ๒๔๘๐

(๑) ผู้ที่มีปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาในสาขาเวชกรรมจากสถานศึกษาดังกล่าวใน (ก) หรือ (ข) ให้ขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตในประเภท ก. สำหรับผู้ที่มีประกาศนียบัตรวิชาในสาขาเวชกรรมจากสถานศึกษาของประเทศไทย ซึ่งมีเวลาการศึกษาไม่ต่ำกว่าสี่ปี และคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลป์เห็นชอบด้วยหลักสูตรการศึกษาแห่งสถานนั้นแล้ว ให้ขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตในประเภท ข. แต่คณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลป์อาจสอบความรู้ก่อนก็ได้

(๒) สำหรับผู้ประกอบโรคศิลป์แผนปัจจุบันชั้นสองเป็นผู้ซึ่งได้รับการอบรมศึกษาในสาขาทันตกรรม เภสัชกรรม หรือการผดุงครรภ์ จากโรงพยาบาลหรือสถานศึกษาในประเทศไทย ซึ่งรัฐมนตรีได้กำหนดความรู้และเงื่อนไขอันควรให้ขึ้นทะเบียนได้ไว้ในกฎกระทรวง

(๓) สำหรับผู้ประกอบโรคศิลป์ในสาขาการพยาบาลเป็นผู้มีประกาศนียบัตรจากสถานศึกษาที่คณะกรรมการควบคุม

ตอนที่ ๔๕ เล่ม ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กันยายน ๒๔๙๐

คณะกรรมการประกอบโรคศิลปะรับรอง แต่คณะกรรมการควบคุม
การประกอบโรคศิลปะอาจสอบความรู้ก่อนก็ได้

(๔) สำหรับผู้ประกอบโรคศิลปะแผนโบราณเป็นผู้
ซึ่งได้รับการอบรมศึกษาจากผู้ประกอบโรคศิลปะแผนโบราณ
ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตแล้ว ตามกำหนดเวลา
และตามเงื่อนไขอันควรให้ขึ้นทะเบียนได้ ซึ่งกำหนดไว้ใน
กฎกระทรวง”

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการสาธารณสุข
รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้.

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเรือตรี ถ. ชำรงนาวาสวัสดิ์
นายกรัฐมนตรี